

Bestedingsplan 2023 structurele extra gelden vanuit BDuR voor versterken Crisisbeheersing Veiligheidsregio Drenthe

Versie 15 mei 2023 ten behoeve van het bestuur van VRD

1. Inleiding

De Rijksoverheid heeft besloten om aan de veiligheidsregio's via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) een extra structureel budget toe te kennen. Dit budget is bestemd voor het verbeteren van de relatie Rijk-Regio, de versterking van crisisbeheersing en Informatiemanagement waaronder de samenwerking het Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2). In december 2022 heeft het ministerie aan VRD medegedeeld dat er voor 2023 aan VRD hiervoor een extra uitkering van € 1.228.566 beschikbaar wordt gesteld dat in de drie jaren hierna nog geleidelijk zal toenemen met grofweg 25 % per jaar. Over een nadere verdeling vindt nog landelijk overleg plaats.

2. Doel van deze notitie

Voorliggend document heeft ten doel om globaal te beschrijven hoe VRD de extra financiële middelen in 2023 wil gaan besteden (activiteiten hiervoor zijn begin 2023 opgestart). Het is opgesteld vanuit het organisatieonderdeel Crisisbeheersing en is informerend van aard. Hiermee wordt voor alle betrokkenen en primair het bestuur van VRD duidelijk hoe in 2023 het extra geld op hoofdlijnen zal worden besteed of bestemd.

Aangetekend wordt dat door de late bekend stelling van het Rijk het onmogelijk is om de voor 2023 toegekende extra uitkering volledig in 2023 te besteden. Immers, voor de aanstelling van personeel zal in de eerste helft van 2023 eerst geworven moeten worden (hetgeen volgens plan verloopt) Daarnaast zullen middelen en voorzieningen worden aangeschaft op basis van nog (verder) te ontwikkelen plannen.

3. Beoogde situatie eind 2027 ('end of state') en besteding

Het extra geld zal worden besteed aan diverse thema's. Hieronder worden deze thema's genoemd en wordt per thema de beoogde situatie eind 2027 (*end of state*) beschreven conform de landelijk afgestemde gewenste situatie voor alle veiligheidsregio's. Daarbij wordt aangegeven hoe de BDuR gelden (vooral nog in 2023) worden ingezet.

Het uitbreiden van de formatie doet een groter beroep op organisatie ondersteunende functies op gebied van PIOFACH. Deze extra inzet voor overheadaspecten worden als p.m. beschouwd.

A. Informatiemanagement en risicomonitoring

End of state:

- ✓ VRD heeft een 24-7 informatiepositie op kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten/crises die permanent ondersteunt bij het proces van risicomonitoring.
- ✓ VRD draagt haar deel bij aan een 24/7 beschikbare CaCo-functie op de meldkamer, die informatie deelt naar de crisisorganisatie, de kolommen op de meldkamer en naar KCR2. Daarbij is aandacht voor het feit dat langdurige crises vragen om meer strategisch/tactische informatie-uitwisseling. VRD heeft een analyse- en duidingsfunctie waarmee (ruwe) informatie wordt vertaald naar advisering en handelingsperspectieven over aanpak en organisatie.

Nadere toelichting: Dit betreft nowcasting én forecasting, waarbij risico's worden geprioriteerd en gewerkt wordt met scenario's (worst case, real case, best case). Deze duiding vindt plaats in samenspraak met de vaste strategische partners en voor het risico relevante crisispartners. Dit vraagt om een goed beeld van relevante partners bij voordoende risico's. Bij bovenregionale risico's vindt duiding plaats in afstemming met andere regio's en/of KCR2.

Door afspraken te maken over de totstandkoming en waar nodig harmonisatie van de regionale risico en zorgprofielen kunnen landelijke en bovenregionale risico's eenvoudig in beeld worden gebracht en biedt dit zicht op eventuele regionale verschillen.

- ✓ VRD staat qua informatiepositie continu in verbinding met andere veiligheidsregio's, met KCR2 en met andere crisispartners. Deze verbindingen worden zoveel mogelijk geharmoniseerd volgens afgesproken gezamenlijke standaarden, normen en data-architectuur met koppelvoorwaarden ingericht en beheerd.
- ✓ VRD voldoet aan de door het Rijk opgelegde verplichting om voor zowel flitscrises als langdurige crises te voorzien in informatiemanagement en heeft voldoende restcapaciteit om bij te dragen aan de vulling van de flexibele schil van KCR2.
- ✓ VRD is voor regionale én bovenregionale/landelijke crises redundant georganiseerd.
- ✓ Alle vaste & mobiele ruimten, systemen, en middelen t.b.v. de crisisorganisatie zijn 24/7 beschikbaar, worden goed beheerd en regelmatig getest op hun functioneren en cyberweerbaarheid (waar nodig).
- ✓ VRD is in staat om eventuele uitval van gebouwen, systemen en crisisfunctionarissen op te vangen.

VRD zet (al enkele jaren) in op het versterken van informatiemanagement en datagericht werken. Via de extra BDuR uitkering kan dit enorm worden versneld en opgeschaald. Risicogericht werken en inspelen op (dreigende) crises vraagt om een robuuste informatiepositie met betrekking tot kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten/crises, op regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau. VRD bereikt deze beoogde robuuste informatiepositie door een goede inrichting van informatiemanagement en informatieprocessen. Onderdeel hiervan is dat regio's, het Rijk en crisispartners hun informatiebeelden aan elkaar verbinden, zodat een zo compleet mogelijk bovenregionaal of landelijk informatiebeeld ontstaat.

Risicomonitoring vindt plaats in een *Veiligheids Informatie Knooppunt* (VIK). Een aantal gemeenten voert bij een (dreigende) crisis (feitelijk in alle fasen) een omgevingsscan uit. VRD voert voortdurend een omgevingsscan uit voor trendsignalering en preparatie. Gemeenten die de omgevingsscan niet zelf kunnen realiseren, kunnen hiermee worden ondersteund door VRD. Sinds eind 2021 is tijdelijk een adviseur crisisbeheersing als forecaster voor 3Noord aangesteld (vanuit een dienstverband met VRD) met een sterke inhoudelijke relatie met Meldkamer Noord-Nederland. Hierbij is specifiek ingezet op forecasting in samenhang met het vanuit de meldkamer gestarte project nowcasting dat zich richt op een actueel veiligheidsbeeld op de meldkamer. In 2023 wordt forecasting verder aangejaagd om de regio's met elkaar en met het land te verbinden en om te onderzoeken wat ervoor nodig is om de drie regionale VIK's (met bijbehorende netwerken inclusief KCR2) zodanig te laten samenwerken dat er op de schaal van 3Noord een afgestemde professionele informatiepositie ontstaat.

De komende jaren staat de verdere ontwikkeling van het VIK voor Drenthe in het teken van:

- a. Het ontwikkelen van een portaal (brengt diverse informatiestromen bijeen) als startpunt voor informatie gestuurde veiligheid;
- b. het aansluiten van (nog meer) partners;
- c. het veiligheidsbeeld verder "automatiseren" (inclusief toepassen "zoeksystemen" en analysetools)
- d. het uitbreiden van de geografische informatievoorziening;
- e. het ontwikkelen van dashboards;
- f. het maken van de verbinding tussen de regionale VIK's met onder andere een 24 x 7 bezette functie als de CaCo.

Ad f: De meldkamer is nauw verbonden met het VIK dat 24 x 7 operationeel dient te zijn. De CaCo kan het nodige betekenen voor het VIK, omdat het VIK (in eerste instantie) alleen tijdens kantooruren door VRD medewerkers bemenst zal zijn, terwijl een CaCo tijdens de overige uren het VIK zou kunnen invullen. (Al geruime tijd beschikt Meldkamer Noord-Nederland over een 24 x 7 CaCo ten laste van de meldkamerbegroting.) In verband met efficiëntie is binnen 3Noord afgesproken dat de CaCo op de MNN een rol zal krijgen in de drie VIK's. Dat zal de komende jaren meegenomen worden in de 'doorontwikkeling' van de CaCo.

Voor de bovenregionale en landelijke coördinatie op de voorbereiding en aanpak van crises wordt vanuit een landelijk project een Knooppunt Coördinatie Regio's Rijk (KCR2, werktitel) ingericht. KCR2 wordt het gezamenlijke 24/7 centrale koppelvlak voor bovenregionale en landelijke informatiestromen van onder andere vitale ketens naar regio's en andersom. KCR2 moet bij een crisis acuut kunnen opschalen. In een heel kort tijdsbestek moet KCR2 zorgen voor een overkoepelende landelijke operationele duiding en het samenstellen van een overkoepelend handelingsperspectief. KCR2 zal hierbij schakelen tussen het verbinden van experts en elkaar tijdig informeren bij een dreigende crisis tot meer intensieve landelijke afstemming over scenario's en handelingsperspectief in het belang van eenduidig optreden. KCR2 krijgt een eigen 24 x 7 bezetting waarbij bij daadwerkelijke langdurige crises KCR2 de inzet van slagkracht vanuit de veiligheidsregio's coördineert. Hierbij moet VRD personele capaciteit aan KCR2 kunnen 'leveren', bijvoorbeeld een informatiemanager. Dit spontane kort of lang durende 'verlies' aan personele capaciteit kan VRD opvangen door een zekere overcapaciteit te hebben in de niet-crisissituatie. Daarvoor zijn de BDuR gelden ook bedoeld.

Voor het versterken van het informatiemanagement en datagericht werken zal VRD een procesmanager/projectleider aanstellen om Crisisbeheersing te helpen om structuur aan te brengen in de ontwikkeling van de nieuwe rol op gebied van informatiemanagement. Daarnaast zijn een informatiearchitect en een informatieanalist nodig voor het ontwerpen van de informatie-architectuur bij Crisisbeheersing en het duiden van relevante informatie. Hierbij zal efficiënte samenwerking worden gezocht met de GGD.

Vanaf 2024 wil VRD de forecaster, die tot eind 2023 werkzaam is voor 3Noord ten laste van de meldkamerbegroting, full time inzetten als projectleider voor het verder ontwikkelen van het VIK van VRD. De focus ligt op het automatiseren van het veiligheidsbeeld, het ontwikkelen van dashboards, het maken van omgevingsscans en het bieden van handelingsperspectieven.

Voor met name het VIK zijn veel middelen en voorzieningen benodigd. Voor het VIK is ook een fysieke locatie nodig voor alle fasen (koud, lauw en warm). Voor de hand ligt dat hiervoor het kantoor van VRD in Assen wordt gebruikt. De huidige middelen en voorzieningen worden uitgebreid met moderne tooling en voorzieningen. De kosten voor het VIK zullen met name zitten in middelen, zoals monitoren, ICT-systemen, devices en informatieveiligheid. Zo zal de komende jaren worden geïnvesteerd in een 'newsroom' (of 'boardroom'), waaruit vaste kosten zullen voortkomen. Ook vanuit een nog op te stellen continuïteitsplan kunnen kosten voor middelen en voorzieningen voortkomen.

B. Planvorming

End of state:

- ✓ Crisisplannen zijn up-to-date en 24/7 eenvoudig (digitaal) beschikbaar voor functionarissen waarbij bruikbaarheid/hanteerbaarheid in de praktijk voorop staat.
- ✓ Alle planvormen zijn werkbaar in crisissituaties met voldoende capaciteit en middelen voor de uitvoering.
- ✓ Regio's hanteren een zekere harmonisatie in uitgangspunten, inrichting en werkwijze, waarbij ook wordt ingegaan op het onderdeel nafase met ruimte voor regionaal maatwerk. Dit verbetert de uitwisselbaarheid tussen regio's, crisispartners en het Rijk.

Het regionaal risicoprofiel vormt de basis voor planvorming. Planvorming is nodig op gebied van nieuwe risico's die samenhangen met de energietransitie, de effecten van klimaatverandering, de continuering van de zorg bij onder andere epidemieën/pandemieën en optreden tegen cyberaanvallen (conform het zorgprofiel) en zaken die voortkomen uit de Rijksveiligheidskalender. Op ministerieel niveau worden er nieuwe landelijke crisisplannen ontwikkeld. Van de veiligheidsregio's wordt verwacht om deze planvorming in regionale plannen te vertalen. Voor dit alles heeft VRD in februari 2023 ter uitbreiding van de huidige personele capaciteit (van 1,5 fte) een vacature geplaatst voor een adviseur Crisisbeheersing met als aandachtsgebied planvorming. Deze functie betreft versterking in het regisseren van het tot stand komen van

rampbestrijdingsplannen, van multidisciplinaire informatiekaarten of van infographics in de verbinding met netwerkpartners van de veiligheidsregio (zoals hulpdiensten, gemeenten en (risicovolle) bedrijven) en het ophalen van de benodigde informatie. Een andere taak is om samen met de collega's van MOTO te borgen dat deze kennis wordt verwerkt in oefeningen en trainingen voor de crisisfunctionarissen.

Vanuit andere organisatie onderdelen (met name de Brandweer) worden ook medewerkers ingezet voor planvorming gericht op grootschalige incidenten en crises. Bijvoorbeeld op gebied van natuurbrandbeheersing, klimaatadaptatie en epidemieën/pandemieën. De samenhang en bijdrage van andere organisatieonderdelen, zoals Risicobeheersing en de GHOR, maakt mogelijk om nadrukkelijk te bestuderen of deze inzet kan worden gefinancierd vanuit de BDuR gelden.

C. OTOTEL¹

End of state:

- ✓ Alle multi-functionarissen en teams hebben de juiste competenties en worden opgeleid en geoefend conform wet- en regelgeving en toetsingskader.
- ✓ Oefeningen worden gebruikt om nieuwe werkwijzen/ procedures te testen.
- ✓ Evaluaties worden vertaald naar nieuwe opleidingen, trainingen, oefeningen en werkwijzen/ procedures.
- ✓ Er wordt geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de deskundigheid en professionaliteit van de MOTO organisatie en multidisciplinaire crisisfunctionarissen.
- ✓ VRD besteedt blijvend aandacht aan het belang van het inrichten en evalueren van de nafase.

In februari 2023 heeft VRD een vacature gepubliceerd voor twee medewerkers die helpen om de crisisorganisatie te verbeteren gericht op het zelfstandig vertalen van een plan van aanpak in een oefening met specifieke leerervaringen, op het bedenken van praktische leerervaringen vanuit de theoretische inhoud, op het op een positieve manier feedback geven en op het regelen van allerlei praktische zaken (locatie, catering, ICT) rondom de oefeningen.

VRD richt zich op de methode 'voorwaarts denken' en investeert in de individuele crisisfunctionaris. De laatste jaren is vooral geïnvesteerd in het crisisteam.

D. Evaluatie en leren

End of state:

- ✓ VRD beschikt over de juiste en voldoende capaciteit & kwaliteit om in te zetten op kennisontwikkeling en het zelflerend vermogen volgens gezamenlijk opgestelde kwaliteitsnormen.
- ✓ VRD volgt de PDCA-cyclus zodat verbetermaatregelen worden doorgevoerd en de effectiviteit wordt getoetst met aandacht voor goede democratische legitimatie en verantwoording
- ✓ VRD zorgt ervoor dat de organisatie en (multi) crisisfunctionarissen een actieve lerende houding hebben, waarbij wordt geleerd van eigen en (inter)nationale ervaringen en actief wordt samengewerkt met kennisinstellingen zoals het NIPV.

Volledigheidshalve wordt het thema 'evaluatie en leren' hier genoemd, omdat het onderdeel uitmaakt van de landelijk afgestemde end of state voor alle veiligheidsregio's. VRD heeft reeds voldoende personele capaciteit voor deze zaken en gaat die niet bekostigen vanuit de extra BDuR gelden. Een aantal medewerkers van Crisisbeheersing zal nader worden opgeleid om de adviseringsrol verder te professionaliseren en de kwaliteit van begeleiding van crisisfunctionarissen te verhogen.

---

¹ OTOTEL staat voor Opleiden, Trainen, Oefenen, Testen, Evalueren en Lessons learned.

E. Leiding en coördinatie

End of state:

- ✓ VRD kan bij een flitscrisis snel en in geval van een langdurige crisis lange tijd de crisisteams voorzien van leiding en coördinatie.
- ✓ VRD heeft voldoende restcapaciteit om overeenkomstig de verplichting van het Rijk de flexibele schil van KCR2 te vullen (naar rato van regiogrootte) en bij te dragen aan een IRBT/IROT/IOL rol met aandacht voor de juiste competenties afhankelijk van het type crisis.
- ✓ VRD heeft redundantie voor crisisbestrijding op orde, dat wil zeggen voldoende capaciteit voor het aflossen van bij een crisis ingezette medewerkers.

Vanwege het onvoorspelbare karakter van crises anticipeert VRD op het ad hoc inhuren van externe expertise door hiervoor jaarlijks een deel van de extra BDuR gelden te bestemmen.

Ook maakt Crisisbeheersing tijdens crises gebruik van VRD-medewerkers die werkzaam zijn voor andere organisatie onderdelen, zoals de Brandweer. De voorbije crises hebben geleerd dat VRD-medewerkers op vele fronten zijn ingezet. De kosten die dit met zich meebrengt, moeten worden verdisconteerd met de crisisorganisatie.

Bij een langdurige crisis kan worden gekozen voor een projectmatige aanpak. Om dit langdurig te kunnen doen en tegelijk de eigenlijke taken van Crisisbeheersing te continueren wordt rekening gehouden met het inhuren van 'extern' personeel.

F. Herstel en nafase proces

End of state:

- ✓ VRD kan naar behoefte gemeenten en partnerorganisaties helpen bij het inrichten van de nafase van een crisis.
- ✓ VRD heeft voldoende kennis en flexibele capaciteit beschikbaar voor begeleiding van de transformatie van crisisorganisatie naar een projectorganisatie en maakt gebruik van geleerde lessen uit relevante eerdere nafasen.
- ✓ VRD en de gemeenten hebben de bevolkingszorg op een adequaat niveau gebracht via doorontwikkeling.

Voor dit doel zal in 2023 geen extra personele capaciteit van VRD worden ingezet naast de twee huidige medewerkers (mogelijk in de toekomst als de doorontwikkelingen van bevolkingszorg concreter zijn).

G. Risico- en crisiscommunicatie

End of state:

- ✓ VRD vergroot de weerbaarheid en het uithoudingsvermogen van de samenleving door risico- en crisiscommunicatie in alle fasen van preparatie tot en met nafase. Hiermee wordt de samenleving voorzien van handelingsperspectieven.
- ✓ VRD (inclusief inliggende gemeenten) organiseert hiervoor multidisciplinair permanente expertise en slagkracht en heeft capaciteit om gebruik te maken van gedragsinzichten.
- ✓ VRD staat in contact met het Nationaal knooppunt Risico en crisiscommunicatie en andere crisispartners, en stemt strategieën en feitelijke boodschappen op elkaar af.

Momenteel zet VRD één medewerker in voor risico- en crisiscommunicatie ingevuld vanuit team Communicatie. Er komt echter veel druk op crisiscommunicatie zodat dit in de toekomst niet

afdoende zal zijn. De capaciteitsvraag zal nog nader worden beschouwd door team Communicatie. Eventuele extra benodigde capaciteit zal ten laste worden gebracht van de extra BDuR gelden.

H. Netwerkmanagement: landelijk en internationaal

End of state:

- ✓ VRD heeft in de koude fase een complete stakeholders- en netwerkanalyse uitgevoerd en heeft de kennis en capaciteit om actief in contact te zijn met relevante partners/partijen.
- ✓ VRD weet wanneer zij coördinerend, regisserend of deelnemend in een netwerk is en investeert en traint hierin zodat VRD flexibel kan optreden.
- ✓ VRD leert van andere regio's en wordt daarbij ondersteund door landelijke netwerken en het NIPV.

De rol om het internationale netwerk te verstevigen, was bij de VRD niet meer voldoende belegd. Ten laste van de BDuR gelden is reeds een medewerker hiervoor aangesteld (deze functie richt zich ook op planvorming en het ondersteunen van evalueren en kwaliteitsverbetering in algemene zin).